

Noko om lokale folkerøystingar om språk

av

Morten Sjøberg

Samfunnsspeilet, 2010/2

LOKALE FOLKEAVSTEMNINGER 1970-2009

Et glemte kapittel i vår demokratihistorie

PUBLISERT:
3. mai 2010

Oppmerksomheten rundt direkte demokrati i Norge har vært rettet mot de seks landsomfattende folkeavstemningene. De lokale folkeavstemningene har derimot kommet i skyggen av disse. En fersk kartlegging tilbake til 1970 viser at det totalt har blitt avholdt 679 lokale folkeavstemninger til og med 2009. I 2009 ble kommunens rett til å avholde rådgivende folkeavstemninger lovfestet.

FORFATTER: TOR HENRIKSEN

Lokale folkeavstemninger

OPPDATERT

8. juli 2020

NESTE OPPDATERING

2. juli 2021

Antall lokale folkeavstemninger i norske kommuner fire siste år, etter tema

	2016	2017	2018	2019
	Folkeavstemninger			
Totalt	204	8	5	7
Alkohol	0	0	0	0
Målform	2	3	2	4
Territorielle	202	5	3	1
Krets og identitet	0	0	0	0
Miljø	0	0	0	2
Andre tema	0	0	0	0

Standardtegn i tabeller

↓ Last ned som CSV-fil

↓ Last ned tabellen i Excel

Kontekst & parallellar

- Landslova til Magnus Lagabøte: nasjonale reglar, lokal «tillemping»
- Jamstillingsvedtaket 1885, lokale folkerøystingar/krinns møte 1892
- Demokratisk «laboratorium»:
 - Rådgjevande og semi-bindande folkerøystingar
 - Røysterett for kvinner og menn
 - Ålmenn og avgrensa (til foreldre/føresette) røysterett
 - «Referendum-paradoks», jf. ordskifte om folkerøystingane om EU

Tidsskrift for samfunnsforskning 04 / 2004 (Volum 45) Artikkel 3 av 6

Språkleg konkurranse i Noreg; Ein analyse av folkerøystingar om nynorsk eller bokmål

av **Morten Søberg**

Informasjon

Lagre

Skriv ut Lagre referanse (RIS) Favoritt

Brorparten av dei lokale folkerøystingane i Noreg gjeld val av opplæringsmål i skulen. Økonomisk teori tilseier at språkleg konkurranse mellom nynorsk og bokmål i form av lokale folkerøystingar vil finne stad dersom eitt ...

NOK 149,- Kjøp digital artikkel

Mulighetenes land? 3/6 Representasjon og ansvar >
< Inntektsprofiler for innvandrere til Norge og USA

Idunn bruker informasjonskapsler (cookies). Ved å fortsette å bruke nettsiden godtar du dette. [Klikk her for mer informasjon](#)

Nynorske vurderingar

- «Selotisk fase»: Folkerøystingar nytta for å få nynorsken inn i samfunnet via skulen
- «Rasjonelle val:» Folkerøystingar nytta for å få samsvar mellom skule- og samfunnsspråk
- Opphaldande strid; «offensive» folkerøystingar mangelvare med stor M
- Nynorske sigrar: Nynorsk vert debattert, opplyst og stadfest – inntil vidare

Norsk statsvitenskapelig tidsskrift 02 / 2005 (Volum 21) Artikkel 2 av 5

Rådgvende folkerøystingar og «referendum-paradoks»

av Morten Søberg

Informasjon

Lagre

Skriv ut Lagre referanse (RIS) Favoritt

Rådgvende folkerøystingar kan føre til såkalla referendum-paradoks. Dette skjer dersom representative organ med «beslutningsmonopol» gjer endeleg vedtak i strid med folkeviljen. Teoretisk sett er sjansane for slike par ...

NOK 149,- Kjøp digital artikkel

< Norge i verden: 1905 i globalt perspektiv 2/5 Medienes bidrag til «folkestyrets forvitring og politikkens retrett» >

Idunn bruker informasjonskapsler (cookies). Ved å fortsette å bruke nettsiden godtar du dette. [Klikk her for mer informasjon](#)

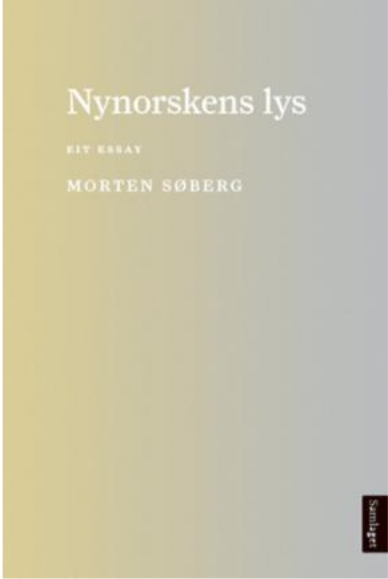
- Fagområder Tidsskrifter
- Informasjon Om Idunn
- Universitetsforlagets nettsted universitetsforlaget.no

Tolking av folkets røyst

- Talet på røyster
- Relativ valdeltaking
- Fordeling av røyster mellom valalternativa nynorsk og bokmål
- Politikarane gjer vedtak i samsvar med folkeviljen jo fleire som røystar – absolutt og relativt – og jo klårare valresultatet er
- Motsett: aukande sannsyn for «referendum-paradoks» (11 slike mellom 135 språklege røystingar i tidsrommet 1970-2004)

Nynorsk er meir enn nynorsk

- Direkte demokrati, lokale folkerøystingar er «ein del av» den nynorske skriftkulturen; ein demokratisk dimensjon ved han
- Folkerøystingane òg ein del av sentrum-periferi-«mønsteret» i Noreg
- Tilrådingar:
 - Stadig meir data/empiri/statistikk – og meir forskning trengst (på norsk og utanlandske språk)
 - Ny teknologi kan/bør testast ut i samband med lokale folkerøystingar
 - Politisk, offentleg medvit om denne demokratitradisjonen: alfa og omega

Last ned omslag

Morten Søberg

+ Sjå meir

Nynorskens lys: eit essay

MORTEN SØBERG

E-BØKER | SIDETAL: 109 | ISBN: 9788252195859

Nynorsk Faglitteratur Vaksen 2018

E-bok Fleire format

Slik nyttar du e-bøker og lydbøker

Pris: **179,00 kr**

Mengd: - 1 +

Legg i handlekorga

Skildring

Kva skjer når ein held det nynorske språket opp mot lyset? Nynorsk er eit daglegdags språk, særleg mellom bakkar og berg på Vestlandet. Til liks med andre språk formar det røyndomen. Og omvendt. Men nynorsken kan tenkjast å ha eit særeige vassmerke: eit kvalitetsmerke som vert synleg dersom vi ser føre oss at vi held den nynorske skriftkulturen opp mot lyset. Då vert det klårt som blekk. I denne boka undersøker Morten Søberg påstanden om at nynorsken er ein grunnleggande essayistisk skriftkultur, eit skriftspråk tufta på reiser og samtalar, utforskingar og politikk. Den nynorske skriftkulturen innebar ei ny tidsrekning. Han byrja på sett og vis med Ivar Aasens tekst i Morgenbladet 5. januar 1849 - ein samtale mellom to bønder om politikk og statsstyring. I dag er nynorsk etablert som eit norsk mindretalsspråk med nokre bestemte særtrekk. Den nynorske skriftkulturen er ei langvarig påminning om at fleirtalet ikkje alltid har rett, han viser at det finst alternative språklege fakta, røynsler og